

ACHT

Ik was met vakantie in Sydney toen ik meneer Hooimans ontmoette. Hij werkte bij een krant waar ik naar binnen gelopen was met het oog op een eventuele baan. Toen ik m'n mond open deed vroeg de secretaresse onmiddellijk waar ik vandaan kwam, want m'n accent kon je toen nog met een bot mes snijden. Tegenwoordig kan het nog steeds gesneden worden, maar het mes moet nu iets scherper zijn. Op geen enkele manier raak je dat accent ooit helemaal kwijt, alle spionnenfilms niettegenstaande.

Ik legde uit dat ik uit Holland afkomstig was, en noemde zelfs Amsterdam, waarop ze meteen geïnteresseerd zei dat ze al eerder met Scandinaviërs te doen had gehad. Australiërs zijn op het gebied van geografie wat vaag. Omdat ze geen burens aan hun grenzen hebben, alleen maar grote plassen water, is dit misschien te begrijpen. Ze wist echter wel waar Queensland lag, want toen ik zei dat ik voor de *Brisbane Courier Mail* werkte, deelde ze me mee, dat ze wel eens in Toowoomba geweest was, waar ze een zuster had wonen. Ze kende dus ook die krant wel, want die verscheen over de hele staat. Ze vroeg wat ik daar deed, en toen ik zei dat ik een *staff artist* was, riep ze meteen dat ik dan maar eens meneer Hooimans moest gaan opzoeken. Tweede verdieping, helemaal achter in de gang.

“Hij is ook van Holland”, zei ze. “Is dat dichtbij Noorwegen?”

“Een beetje wel”, zei ik. Ik had namelijk al eens eerder zo'n gesprek gehad en wist dat het nergens toe leiden zou om in moeilijke details te treden.

“Wat doet meneer Hooimans?” vroeg ik. “Is hij een journalist?”

“Nee, hij is een illustrator, net als u.”

Nu ben ik geen illustrator. Wat ik in Brisbane bij die krant deed had maar zijdelings met illustreren te maken. Ik was een *Press Artist*, meer een manusje-van-alles op het gebied van grafische kunst. Ik deed hoofdzakelijk lettering, af en toe de foto pagina, inkleuren van cartoons voor de *Sunday Mail*, en heel af en toe een simpele reportage met wat beschrijvende tekeningetjes. Toen ik pas in Australië was had ik in m'n onnozelheid al eens de fout gemaakt om te zeggen dat ik een illustrator was, bij gebrek aan kennis van de taal. In Holland was ik een striptekenaar. Dat staat weliswaar iets dichterbij het idee *illustrator*,

maar er is een groot hiaat tussen het een en het ander. Als ik toen geweten had dat er zoiets als Press Artist bestond, had ik me een jaar ellende kunnen besparen, want in die dagen bestond er blijkbaar een nijpend gebrek aan dat soort lui. Die dag dat ik in Sydney was, was Australië net in een recessie en de kans op een betrekking was vrijwel nil.

Ondanks dat leek het me geen kwaad te kunnen doen om die Skandinavische meneer uit Holland even op te zoeken, hallo te zeggen, en een balletje op te gooien over eventuele toekomstige werkmogelijkheden.

Ik lifte naar de tweede verdieping en vond meneer Hooimans inderdaad aan het eind van een lange gang. Omdat ik toen zelf nog steeds rondliep met een boord en een das, leek hij mij nogal slordig gekleed. Hij was een lange, magere man, met zo'n echte Hollandse kop, met veel haar dat nodig geknipt moest worden en wat warrig over het open boord van zijn shirt hing. Zijn broek was aan een persbeurt toe en zijn shirt vertoonde wat kleine vetvlekjes.

“Meneer Hooimans?”

Hij keek verrast op toen hij zich in het Nederlands aangesproken hoorde en bood mij meteen zijn uitgestoken hand aan. Ik zag nu dat hij een vriendelijk gezicht had, met scherpe trekken en veel lachlijntjes rond zijn ogen.

“Kom binnen jong!” zei hij. Hij sprong op, greep wat krantenknipsels van een stoel en smet ze op zijn tekentafel. “Neem plaats! Ik zie niet veel Hollanders hier opdagen. Wil je een kop thee?” Hij had een soort accent in het Nederlands dat ik niet meteen kon thuisbrengen.

Zonder thee draaide de wereld niet in Australië, net zo min als in Engeland. Dus thee werd onmiddellijk gebrouwen – zoals iedere andere Australier had hij een elektrische waterketel – en terwijl wij wachtten tot het water kookte liet hij me het soort werk zien dat hij deed voor de *Sydney Herald*. Zijn tekeningen hielden het tussen cartoon en realistisch; het zou *whimsical* genoemd kunnen worden als je het beslist een categorie zou moeten geven. Hij was goed, daar was geen twijfel aan. Hij vroeg wat ik deed en ik vertelde hem dat ik bij de *Courier Mail* werkte in Brisbane.

“Ah!” zei hij. “Een ochtendblad! Dat is altijd laat werken, he?”

Ik zei dat ik daarom aan het proberen was om een baan bij een avondblad zoals de *Herald* te krijgen.

“Ja, je bent veel beter af met een negen-tot vijf job, zoals dit.”

De thee werd ingeschonken en we zaten gezellig een poosje te drinken.

“Hoe lang bent u al uit Holland weg?” vroeg ik.

“Nou . . . ik heb eigenlijk nooit in Holland gewoond. Ik ben in Indonesie geboren. En getogen, kan ik wel zeggen. Mijn ouders gingen pas een keer naar Nederland toen ik al veertien was.”

Ah. Dat was dus dat accent dat ik niet thuis kon brengen.

“Maar ik ben nu alweer zestien jaar in Australie. En noem me maar Jack. Dat doet iedereen hier. En je hoeft ook geen “u” tegen me te zeggen, hoor. Zeg maar gewoon jij. Als hij ‘Jack’ zei klonk het als ‘Zjek’.

We praten nog wat over ditjes en datjes, en toen de thee op was, was het lunchtijd.

“Kom op jong,” zei hij, opstaand. “We gaan *fish and chips* eten. De beste in de wereld. Right here, in Sydney, Australie!”

Het was natuurlijk ook lunchtijd voor de rest van het krantenpersoneel, want we gingen in een tjokvolle lift naar beneden en liepen een honderd meter naar het park, dat ook Hyde Park heet, net als in Londen. Een steeds groter wordend aantal mensen dromden voor een stalletje aan de rand van het park. Jack was blijkbaar niet de enige die dacht dat de gebakken vis hier op een hoog pijl stond. Het was dan ook prima, hoewel het verpakt werd in een ouwe krant. In Australie werd alles in ouwe kranten verpakt, zelfs vlees of gehakt. M'n vrouw had al eens geklaagd bij de slager, en gevraagd of hij het gehakt niet in een meegebracht schaalte kon doen, maar daar wilde de man niet van horen.

“Als je een krant niet goed genoeg vindt moet je maar terug gaan waar je vandaan komt,” had hij bars gezegd, met gin op zijn adem. Hoewel dit cru lijkt, was het misschien begrijpelijk. Al die lui die van alle hoeken van Europa in hun land kwamen wonen vertegenwoordigden voor een geboren Australier een onzekerheid, die zich uitte in een soort verzet. Ze zagen ons waarschijnlijk als even stelletje desperado's, die niets te verliezen hadden en alles te winnen.

We hadden dus een prettige lunch, waarna we terugkeerden naar zijn kantoortje.

“Ik ben een boek aan het schrijven!” zei hij, nadat we weer gezeten waren. Hij keek me triomfantelijk aan en grinnikte, even beetje verlegen dacht ik. “Over astrologie!” Terwijl ik deze onverwachte ontboezeming zat te verwerken stak de redacteur zijn hoofd rond Hooiman's deur en vroeg iets over de tekening waar hij mee bezig was. Jack begon hier uitvoerig over uit te leggen. Tot m'n verbazing leek zijn Engels nergens op. Dat had ik niet verwacht van iemand die al zestien jaar in Australie gewoond had. Zijn accent alleen al was pijnlijk genoeg, maar zijn zinsbouw en werkwoordvormen waren

die van een prille beginner. Het was een beetje verontrustend. Ik was pas een jaar in Australië en dit deed me eraan twijfelen of ik ooit redelijk Engels zou kunnen leren spreken. Wat zwaarmoedig luisterde ik naar zijn gesprek, want ik moet hierbij even vertellen, dat een van de redenen waarom wij naar Australië geëmigreerd waren was de Taal. Ik tekende strips in Holland en deed mijn eigen teksten, in het Hollands natuurlijk. Met een taal als Hollands is je afzetgebied vanzelfsprekend beperkt tot Nederland, een stukje van België, heel misschien Zuid-Afrika en wat overzeese gebiedsdelen, zoals Curacao. In mijn redenering (en verbeelding) ging ik van nu af aan strips produceren in het Engels, en dus voor een grote wereldmarkt. Jack's behandeling van de Engelse taal zette een grote domper op dit voornemen.

Nadat hij zijn business afgehandeld had en de redacteur vertrokken was, moest hij weer grinniken. Ik kreeg de indruk dat zijn grinnik een nerveuze gewoonte was.

“Over astrologie”, vervolgde hij, alsof er geen interruptie plaatsgevonden had. “Wat denk je van de toekomst van de Aarde?”

Nu was het mij en vele anderen duidelijk, in 1952, na dat gedoe in de Tweede Wereldoorlog, met die atoombommen en zo, dat onze planeet geen grote toekomst had. De algemene gedachte liep in termen als totale vernietiging van de Aarde, met alles erop en eraan. We wisten toen misschien nog niet dat de bestaande natuurkrachten oneindig veel meer destructie konden aanrichten dan onze geringe probeersels. Dus ik zei iets in die geest.

“Ja”, zei hij knikkend, en met dezelfde grinnik, “Heel goed gezien. Maar de sterren vertellen een ander verhaal over het Eind van de Wereld. Er gaan grote veranderingen komen. En de mensheid zal dat moeten gaan erkennen. Er gaat een tijd komen waarin een mens zal moeten kiezen.”

“Kiezen? Wat kiezen?”

“Of hij aan deze wereld mee wil blijven doen of er zich van afkeren.”

“En wat gebeurt er dan als je niet meer mee wil doen?”

“Ja, dat is nu de kwestie!” Hij keek me doordringend aan en stak zijn wijsvinger op. “Je moet begrijpen dat alles in het heelal beweegt in cirkels.” Hij beschreef een cirkel in de lucht. “Nu gaat de galaxy op het moment zeg maar op deze manier.” Zijn wijsvinger bewoog zich in de richting van de klok. Hij is begonnen bijvoorbeeld in de twaalf-uur-positie. We zijn nu in de elf-uur-positie aangekomen. Je kent natuurlijk wel de uitdrukking ‘ter elfder ure’.”

Ik zei dat ik daar van gehoord had.

“De sterren zeggen dat als de aarde nu weer aan zijn beginpunt gekomen is, dus op de twaalf-uur-positie, gaat hij niet naar tien over twaalf, zoals je zou denken, maar hij gaat verder als in een figuur-acht!” Hij liet zijn vinger nu in een andere directie rondgaan. “En dat heeft allerlei consequenties”

“Wat voor consequenties?”

“Dat is het Eind van de Wereld!” riep hij opgetogen. “Ik zal je een voorbeeld geven.” Hij tikte me met een uitgestoken wijsvinger op de borst. “Iedereen die niet ingezien had dat er veranderingen op komst waren en gewoon bleef doorddenken op dezelfde stomme manier, met al dat geweld en zo, zal gek worden en kort daarna sterven.”

“Jeetje!” zei ik. Ik dacht gelijk: nou, dat zijn er nogal wat.

“Het is een kwestie van hersens, zie je,” zei hij vertrouwelijk. “Je hersens kunnen die nieuwe omstandigheden niet verwerken. Maar als je dus inziet dat we op het verkeerde pad zijn, word je als het ware beschermd door je eigen denkwijze. Dan blijf je leven. Dat is het Eeuwige Leven!”

Het was een vreemd scenario, maar ik zag er wel wat in.

“En hoe weten we nu dat de galaxy op dat punt gearriveerd is?” vroeg ik.

“Aha!” knikte hij, “goeie vraag!” Hij leunde achterover in zijn stoel en breidde zijn armen uit, met de handpalmen naar me toe. Hij zat daar alsof hij wilde zeggen: dat zal ik je nu eens even haarfijn uitleggen. “De sterren zeggen dit: vlak voor het einde komt er een grote aardbeving op Java. En er zal een vulkaan ontstaan in het midden van het eiland en die zal het eiland door een grote uitbarsting in twee gelijke delen splitsen. Dat zal het teken zijn dat het einde nabij is.” Hij grinnikte weer, maar zijn stem bleef ernstig. “Jarenlang heb ik dit bestudeerd en dit is mijn conclusie.”

Hoewel me de keus van Java in het wereldgebeuren wat overdreven leek, trok me de rest van deze gang van zaken wel aan. Ik wist niets van Astrologie of Astronomie; sterren waren gewoon sterren die tevoorschijn kwamen als de zon onder was. Ik had er nooit bij stilgestaan dat ze echt wel eens invloed op ons aards bestaan zouden kunnen hebben.

“En daar ben je een boek over aan het schrijven?”

“Ja, ik wil het de wereld laten weten. Ik zie het als mijn plicht. Het is heel belangrijk.”

“En doe je dat in het Engels?” Daar had hij een vreemde reactie op. Hij blies proestend lucht tussen zijn lippen door. “In het Engels?” zei hij minachtend. “Laat me niet lachen! Engels is geen taal. Het is een mengelmoes

van allerlei andere talen. Daarom kan je in het Engels niks uitdrukken. Het is de armste taal ter wereld. Nee, ik doe het in het Nederlands. Er is geen rijkere taal dan Nederlands. In welke taal bestaat er nou bijvoorbeeld een woord als: 'volledig'?"

"Volledig?"

"Ja, denk 'es na: hier is een woord dat beschrijft twee tegenstrijdige begrippen in een woord: 'Vol' en tegelijk ook: 'Ledig'. Hij keek me triomfantelijk aan, alsof hij een wereldschokkende ontdekking gedaan had. "Vol-ledig! Kan je zoiets in het Engels doen? Natuurlijk niet!"

Ook daar had ik nooit bij stilgestaan. En ja, als je dat zo voorstelde was dat eigenlijk wel een merkwaardig woord. Ik keek wel tegen deze meneer Hooimans op. Hij schreef een boek over een moeilijk onderwerp, en hij had een slechte opinie over de Engelse taal, lijnrecht tegen het algemeen oordeel van de rest van de wereld. Daar was moed voor nodig. Hij had Astrologie gestudeerd en hij kon nog goed tekenen ook. En ik kon hem gewoon "Jack" noemen en hem met jij en jou aanspreken!

Ik vertelde later tegen een vriend van mij, ook een Hollander, dat ik meneer Hooimans ontmoet had en wat ik van hem dacht. Hij was in Nederland een beedigd vertaler geweest en had een heel andere kijk op meneer Hooimans dan ik.

"Die man kan misschien aardig tekenen, maar verder is het niet veel," was zijn schokkende opinie

"Wat geeft je *dat* idee?" riep ik onthutst.

"Nou, dat kan je zelf ook wel nagaan!" zei hij, met even voor zichzelf sprekend handgebaar. "Iemand die na zestien jaar in Australië nog steeds niet behoorlijk Engels kan spreken heeft natuurlijk geen opleiding gehad in iets."

"Maar hij heeft Astrologie gestudeerd!"

"Astrologie! Dat staat op hetzelfde peil als waarzeggerij en kwakzalverij. Het is net zo iets als sterrenwielarij. Je weet wel, horoscopen en zo. Het is niet hetzelfde als *Astronomie*. Dat is een *echte* studie. Astrologie is flauwe kul. En dat verhaal over Java, met die vulkaan, komt omdat-ie daar gewoond heeft. Dat heeft-ie natuurlijk opgepikt van de een of andere Javaanse medicijnman. En iemand die zegt dat-ie zo opgetogen is over het woord 'volledig' weet niet waar-ie het over heeft. Het heeft niets te maken met 'leeg'."

"O?"

“Nee, natuurlijk niet. ‘Volledig’ betekent ‘met alle ledematen’. Zoek het maar op.”

Ik heb het opgezocht en hij had natuurlijk gelijk. Hooimans was in een klap sterk in mijn achting gedaald.

En toch betrap ik me er nu en dan op dat ik denk dat de galaxy nu wel aan het tweede gedeelte van die acht begonnen is. Jack heeft toch nog een sterke invloed op me gehad.